



# AANDACHTSPUNTEN IN DE UIENTEELT

Onder het motto 'Sector ontmoet onderzoek' organiseerden de proefcentra PCG en PCA, in samenwerking met de Vlaamse overheid, eind augustus voor de tweede keer een studiemoment en veldbezoek op het PCG rond akkerbouwmatige groenteteelt. In dit artikel focussen we op enkele actualiteiten en aandachtspunten in de uienteelt, die toen aan bod kwamen. – *Jan Van Bavel*

Het doel van het studiemoment was de leden en contacten van beide vzw's (PCG en PCA) kennis te laten maken met elkaars werking. Akkerbouwmatige groenteteelt vormt in dit kader de ideale brug tussen beide. Met groenten en akkerbouw hebben de vzw's een complementaire werking.

## Moeilijk groeiseizoen

Dirk Vanparys, vertegenwoordiger van Bejo Zaden België, gaf een mooi overzicht van de actualiteiten in de uienteelt. De vroege zaai van eind maart, begin april werd gehinderd door felle buien. Die werden gevolgd door droog weer, met korstvorming tot gevolg. De kiemen waren bijna ingemetseld in de grond en het zuurstofgebrek, in combinatie met het drogend effect, leidden ertoe dat de uien niet verder wilden groeien. "Moge-

lijke opties waren de korst breken, beregenen of herzaaien. Naar schatting werd er in België 20 à 25 ha herzaaid", vertelt Dirk. Maar daarmee waren de problemen niet van de baan. "Tijdens de kieming leidden de koude nachten en het droge, schrale weer tot een heterogeen gewas in het begin van het seizoen. Dat zorgde voor problemen voor de rest van het seizoen, onder meer in de onkruidbestrijding. Uien is een heel gevoelige teelt op het vlak van pH. Ze hebben een pH-waarde van minimum 6 nodig, anders zaai je ze beter niet. Voorgekiemd zaad is eventueel een optie. Het is wel iets duurder, maar heeft onder labo-omstandigheden al vocht opgenomen. Verder is de kieming ervan sneller en uniformer. In de loop van de groei zagen we dat het aantal bladeren op de uienplanten minder was in vergelijking met de vorige jaren. Zo telden we op

veel uienpercelen maar 6 à 7 in plaats van 8 à 9 bladeren. Niet onbelangrijk, want het aantal bladeren geeft het aantal ringen en het kaliber van een ui weer. Daarnaast was de onkruiddruk vrij hoog door de ongunstige invloed van de droogte op de werking van bodemmiddelen. Ook laat in het seizoen, na de droogte, zagen we nog veel onkruid bovenkomen. Gelukkig maakte de regen op het einde van het groeiseizoen nog wat goed, waardoor de opbrengst varieerde tussen 40 en 50 ton/ha. Het kaliber kan op diverse plaatsen tegenvallen door het vroege strijken."

## Ziektes en antispruitbehandeling

Dirk overliep daarna de ziektes die in de loop van het seizoen in de uienpercelen opdoken. Sommige percelen kregen door het warme weer van de eerste weken van

augustus af te rekenen met trips, met daarbij grote verschillen tussen percelen die wel en niet beregend waren. "We zagen ook een duidelijke vergeling van de buitenste bladeren en uien die wegwijnen. Dat kan diverse oorzaken hebben, zoals scheurkontjes (waarbij de basaalplaat van de ui scheurt en verkrukt), fusarium of de uienvlieg. Dit jaar viel de uitval door valse meeldauw heel goed mee. Hij was op enkele percelen te zien waar er flink was beregend. Nederlandse telers werden vrij veel geconfronteerd met witrot, zeker bij de plantuien. In de bioteelt gebeurt het zaaien meestal op de traditionele manier, maar het kan ook op een alternatieve manier op trays of in perspotten met een zestal zaadjes. Elk potje levert dan ongeveer 5 à 6 plantjes op. Geplant aan 100.000 à 120.000 potjes/ha, geeft dat wat vroegere uien met uniforme kalibers. Onkruidbestrijding is uiteraard nodig, maar biologisch geteelde uien ondervinden door het ontbreken van chemische onkruidbestrijding toch minder remming."

Momenteel is een antispruitbehandeling in de uienteelt heel actueel. "Zorg ervoor dat dit op tijd, bij een groen en vitaal gewas en vanaf een bol/nek-verhouding van 3,5/1, gebeurt. Hou verder bij het rooien van de uien (zie foto p. 44) rekening dat je ze niet te kort klapt. Een afstand van 6 à 8 cm boven de bol respecteren is ideaal. Nog nauwer klappen leidt

.....

## Er wordt een brede vraag naar grote kalibers uien verwacht.

.....

tot een openstaande nek en problemen met koprot en bewaring." Het zaaien van zowel voorjaars- als overwinteringsuien zorgt voor continuïteit in de uienproductie, waarbij die haast het jaar rond gegaandeerd wordt.

### Uienproductie in de wereld

De uienproductie in Noord-Europa was dit jaar redelijk goed en blijft op hetzelfde niveau als de vorige jaren. In Zuid-, Midden- en Oost-Europa liep de productie door de grote droogte in de zomer iets terug. Spanje blijft – ondanks een daling van 20 à 25% dit jaar – koploper in Europa met een jaarlijkse productie van 1.334.000 ton, gevolgd door Nederland (1.180.000 ton) en Polen (636.000 ton). "In ons land steeg het areaal met 15%, maar daalde de productie door het minder groeizame weer met 10 à 15% tot zo'n

100.000 ton", aldus Dirk. "In Nieuw-Zeeland, waar de uien die je in het voorjaar in de supermarkt vindt vandaan komen, liep het areaal iets terug tot zo'n 4000 ha. Samengevat kan je stellen dat de uienproductie in de wereld zeker niet massaal uitbreidde, integendeel. We verwachten dan ook een brede vraag, met een voorkeur voor wat grotere kalibers."

### Proefveldbezoek

Tijdens het proefveldbezoek dat aansloot op het studiemoment gaven Luc De Reycke, Sara Crappé en Nathalie Cap van het PCG uitleg over het gebruik van startfosfor in uien, een verkennend onderzoek naar niet-kerende bodembewerking in uien en wortelen en de efficiëntie van diverse onkruidbestrijdingsschema's en middelen tegen valse meeldauw in uien. "In de tweede helft van

teelten zagen we een zeer duidelijk effect van de toediening, zoals bij chicoriumtypes (suikerbieten, radicchio, andijvie, witloof ...) en alliumsoorten (prei, uien). Volgend jaar willen we het effect van fosfor in een rijentoeppassing onderzoeken. Eigenlijk moet je er tijdens het zaaien voor zorgen dat fosfor voor een deel geïnjecteerd wordt in de zaaikuil." Uien en wortelen hebben een fijn zaaibed nodig voor een goede opkomst van het gewas. Bij een niet-kerende bodembewerking is het verkrijgen van een voldoende fijn zaaibed dan ook een extra uitdaging. Bij uien werd er in een proef op een deel van het perceel met een beitel door de rijpaden gegaan om afstromend water te kunnen afremmen. Vermits het om verkennend onderzoek gaat, waren er enkel voorlopige resultaten van de proef beschikbaar.



Luc De Reycke (PCG, rechts) gaf tijdens het proefveldbezoek uitleg bij het nut van toediening van startfosfaten in de uienteelt.

de jaren 90 startten we met fosforproeven naar aanleiding van Nederlands onderzoek in prei en uien met startfosfaten", vertelt Luc. "Bij een voorjaarsteelt prei was het verschil in een proef met en zonder startfosfaten zeer duidelijk. Fosfor zorgt vooral voor een betere en snellere plantontwikkeling, zodat er ook meer kilo's kunnen worden geoogst. We hebben daar een vijftal jaar proeven rondgedaan, maar de telers waren niet overtuigd van het financiële voordeel. Uit proeven in 2013 en 2014 bleek dat hoe kleiner het PW-cijfer (fosfor die oplosbaar is in water) is, hoe meer een plant nut zal hebben van de toepassing van fosfor. Daarnaast moet fosfor zo dicht mogelijk tegen de plant worden toegediend. Verder zorgt de combinatie van ammonium en fosfor in alle meststoffen voor nog betere resultaten. In bijna alle

Nathalie Cap ging in op de ziekte- en onkruidbestrijding in uien. In een proef werd de efficiëntie van middelen tegen valse meeldauw uitgetest. Helaas werd daarbij geen valse meeldauw vastgesteld. "Verder voerden we nog een kleine proef rond onkruidbestrijding in uien uit", zegt ze. "Onlangs kregen we in deze teelt enkele nieuwe erkenningen, zoals voor Pyramin SC 520. Dat kan je 3 keer toepassen aan een dosis van 0,5 l/ha. Het is sterk tegen onder andere melganzenvoet, muur, klein kruiskruid en kamille. In de proef met klein kruiskruid, herderstasjes en varkenskers maakten we diverse schema's in 6 objecten. Qua efficiëntie gaf dat weinig verschil. De beste resultaten haalden we met de schema's op basis van Xinca of de combinatie Xinca met Basagran. We zagen geen remming op de uien." ■